

19. 1. 2018

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Lze licenční smlouvu k autorskému dílu vypovědět bez udání důvodu?

V praxi bývá v licenčních smlouvách k autorskému dílu velmi často ujednáváno, že licence, tedy oprávnění k užití autorského díla, je poskytována na dobu neurčitou. Oprávnění k užití autorského díla je však tzv. majetkovým autorským právem, přičemž doba trvání majetkových autorských práv k jakémukoli dílu je vždy autorským zákonem časově omezená, tedy netrvá věčně a neurčitě, ať si to smluvní strany jakkoli sjednají. Smluvně ujednaná doba neurčitá tak vždycky jednou nakonec musí skončit, o dobu zcela neurčitou se tak v zásadě jednat nemůže. Je tedy otázka, zda takto zvolená formulace doby neurčitě je vůbec možná a správně sjednaná.

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ
KŘÍŽ A PARTNEŘI

Nadto je z hlediska možnosti ukončení smlouvy podstatné, že závazky uzavírané na dobu neurčitou mají navíc zvláštní právní úpravu ohledně možnosti jejich ukončení, neboť mohou být v řadě případů vypovězeny i bez toho, aby si smluvní strany výslovně možnost výpovědi sjednaly (ust. § 1999 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů).

Majetková autorská práva totiž zanikají až několik let po smrti autora, je tedy jisté, že jejich konec někdy nastane, ale nelze předem určit kdy tomu tak přesně bude. Majetková autorská práva trvají po celou dobu života autora a dále 70 let po jeho smrti (§ 27 odst. 1 zákona č. [121/2000](#) Sb., autorského zákona, ve znění pozdějších předpisů). U autorských děl vytvořených společně více spoluautory se počítá doba trvání majetkových autorských práv od smrti spoluautora, který ostatní přežil (§ 27 odst. 2 autorského zákona). U děl audiovizuálních se počítá doba trvání od smrti poslední ze zákonem určeného výčtu osob, které především audiovizuální dílo tvoří (§ 27 odst. 5 autorského zákona). Zvláštní úpravu doby trvání mají dále například i hudební díla s textem nebo díla anonymní a pseudonymní (§ 27 odst. 3 a 6 autorského zákona). Odlišnou úpravu mají dále práva související s autorským právem, jako například právo výkonného umělce k jeho výkonu, tato práva však v tomto článku ponecháme stranou a výklad ponecháme ve vztahu vyloženě k autorským dílům.

Již z čistě logického hlediska lze dovodit, že doba vymezená trváním života autora, resp. pak ještě doba plynoucí po jeho smrti, musí být vždy časově určitá, jen nevíme, kdy její konec přesně nastane. Tedy právně lze doplnit, že víme, že konec doby nastane, ale nevíme kdy.

I z hlediska právního, nauka ve své většině dovozuje[1], že majetková autorská práva vždy trvají určitou dobu, z podstaty tedy není možné jejich udělení na dobu zcela neurčitou. Z hlediska možnosti vypovědět udělenou licenci to znamená, že pokud si účastníci výslovně nesjednají vlastní smluvní možnost výpovědi, pak licenční smlouvu vypovědět nelze. Upřímně řečeno, v tomto se zdá být i právní úprava a její výklad poměrně logická, neboť by asi pro nabyvatele licence nebylo vždy zcela

pochopitelné, že v souladu se zákonem by mohl licenci nabýt, a například hned po roce by o ni zase zcela legálně mohl přijít, neboť by mu ji poskytovatel licence mohl bez udání důvodu vypovědět. Taková zákonná úprava by asi nebyla zcela nejvhodnější. V oblasti autorského práva tak zákonnou možnost libovolné výpovědi dle ust. § 1999 občanského zákoníku aplikovat nelze, byť jinak celkově v oblasti duševního vlastnictví tato možnost s určitou úpravou výpovědní doby aplikovatelná být může (§ 2370 o.z.), a strany by si toho měly být vědomy. To se týká například udělení licence k užití ochranné známky. Naopak již ale lze dále i v oblasti autorského práva uvažovat o případné aplikaci možnosti předčasného ukončení závazku poskytnutého na určitou dlouhou dobu, aniž by k tomu byl od počátku vážný důvod (§ 2000 a.z.).

Zajímavé však v této souvislosti je, že mimo oblast autorského práva je zřejmě poměrně rozsáhle vykládáno, že závazek poskytnutý na dobu života není co do času závazkem určitým, je tedy závazkem neurčitým a může být možné jej na základě obecné právní úpravy vypovědět. Například rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 16. 5. 2002, sp. zn. 33 Odo 203/2002, vyložil, že „Převzal-li účastník závazek bezplatného a doživotního užívání a bydlení vůči dalšímu účastníku, nebyl tímto závazkem určitě vymezen čas trvání závazku. Je jisté, že určitá událost (smrt člověka) nastane, zánik závazku je tedy vázán na událost, která nastane, ale není jisto, kdy nastane, jedná se tedy o rozvazovací podmínku, nikoli o stanovení času. Má-li být časový úsek omezen, musí být vymezen pevně, a to tak že se předem ví, kdy začíná a končí... Časový úsek trvání závazku vymezený neurčitě (smrtí účastníka) nelze posoudit jako časově omezený“. V konkrétním případě tak soud dovodil, že závazek je poskytnut na dobu neurčitou a lze jej obecně pojmut jako vypověditelný. V konkrétním případě to však možné nebylo, neboť soud dále dovodil aplikaci dodatečného ustanovení, tedy že v případě v zásadě ke zdržení se určité činnosti jako je umožnění užívání nemovitosti, je třeba aplikovat zákaz z možnosti výpovědi dle ust. § 582 odst. 2 dřívější právní úpravy dle z. č. [40/1964](#) Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů, což dnes odpovídá zhruba ust. § 1999 odst. 2 o.z.

Obecně tak zřejmě platí, že vymezení doby závazku po dobu života oprávněného, nemusí představovat závazek na dobu určitou a obecně lze uvažovat o možnosti jeho výpovědi bez udání důvodu dle ust. 1999 odst. 1 o.z. V oblasti autorského práva, tedy konkrétně výslovně u závazků k autorským dílům, však logický i odborný výklad zřejmě většinově dovozuje, že délka trvání majetkového autorského práva je dobou určitou, i když je určena předem neodhadnutelnou délkou života autora. Obecná možnost výpovědi bez udání důvodu tak aplikovatelná není.

Stávající úprava autorskoprávní licence (§ 2371 a násl. o. z.) samozřejmě nijak nebrání smluvním stranám, aby si v případě potřeby sjednaly možnost libovolné výpovědi, případně aby licenci omezily jen na určitou dobu, nebo různě kombinovaly například udělení na dobu určitou a po jejím uplynutí možnost výpovědi. Vždy však s vědomím, že po uplynutí celkové doby trvání majetkových autorských práv licence vždy zanikne. Dílo se pak stane volné, lze jej tedy užívat i nadále, byť již ne například výlučně. Formulace, že licence se uděluje na dobu neurčitou, se tak obecně nejeví jako vhodná a obsahově přiléhavější je zřejmě například formulace udělení licence na celou dobu trvání majetkových autorských práv.

JUDr. Martin Valoušek,
advokát

[Advokátní kancelář Kříž a partneři s.r.o.](#)

Rybná 9
110 00 Praha 1

Tel.: +420 224 819 334

Fax: +420 224 819 343

e-mail: info@ak-kp.cz

[1] Viz. Macek, J., in Hulmák a kol., Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část, 1. vydání, C.H. Beck 2014, str. 620, a dále Holcová, Křestanová kom. k § 2370 o.z. ASPI PV594.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)